

D M A I A

1642

On. Biblioteca

Arad

Palatul Cultural

2 Lei

Redacția și administrația:
Timișoara I.
Str. Lonovici No. 2

Telefon:
Redacția și administrația 16-00
Tipografia 14-69

Cotidianul
Banatului și al
graniței de Vest

ABONAMENTE: Pe un an: 600 lei, pe 6 luni: 300 lei.
Pentru preoți, învățători, notari și țărani 500 lei.
Pentru autorități și instituții: 1000 lei.
Pentru întreprinderi: 2000 lei.

Apare sub egida
„Astei Bănățene“

Bănățenii sărbătorească pe primul păstor al episcopiei reînființate a Timișorii

Timișoara, 20. — Răspunzând la inițiativa a primăriei municipiului Timișoara, o mare mulțime de intelectuali bănățeni, la care au adăugat și deputații eparhiali sărbătoriți Duminică în orașul nostru, au adunat în prima zi a primei luni ordinare a adunării generale eparhiale, la orele prânzului, la Sala Cercului Militar, pentru a sărbători pe P. S. Sa episcopul dr. Lazărescu — primul episcop reînființatei episcopii ortodoxe din Banat a Timișorii.

Am selectat asistență dela Cercul Militar am remarcat pe d-ii: g-nea Corneliu Drăgălina; general Bărzotescu; Eugen Pop, președintele municipiului Timișoara; dr. Oprea, vice-primar; col. Alexandru Nasta, prefectul județului; dr. I. Dimitrie; Ilie Lungulescu, președinte al Curții de Apel; dr. I. Ion, procuror general; dr. Căndea, rectorul Politehniceii; dr. de Micheliis, consul al Italiei; Alexandru Marta, fost rezident; dr. Coriolan Băran, fost subsecretar de stat; Evușian Sabin, rector general școlar; Cioflec, inspector general școlar; dr. Mucera, protopop; dr. Ion Rațiu, gr. catolic; dr. C. Groșșorea; dr. Ion Doboșan; dr. C. Balta; Victor Mercea; dr. Livia Gabor; dr. N. Ilesiu; dr. Cornel Mikloși; lt. col. Ion; Adrian Brudariu, decanul baroului; dr. L. Cigăreanu; dr. Mihai Groșșianu; dr. Nistor; ing. Vasile Zbegan; dr. Eugen Suciu, președintele colegiului medicilor; Al. Iancu, prim-procuror; dr. Alex. Iancu; dr. Ilie Groșșianu; dr. Iuliu Coste, fost președinte; dr. Aurel Cosma; dr. Ion Bogdan-Vinga; Ion Yeverka, directorul băncii Timișorii, etc.

La sărbătorirea d-lui general Corneliu Drăgalina

La sărbătorirea d-lui general Corneliu Drăgalina, spunând următoarele: „Azi, când frunzașii de seamă ai Banatului au venit în grabă și în număr mare în jurul Episcopului lor, — în jurul Credinței;

primul lor pahar, primul lor gând și cel mai înalt; — prima lor emoție și cea mai puternică — se ridică spre:

REGELE TUTUROR ROMÂNILOR.

Bănățeni! Aveți grija și datoria — înaintea istoriei — ca România Mare să curgă în hotarele ei nu numai pe frații curând deslipiți de noi și osândiți la via, — dar și pe cei care, deși așa de aproape de Banat, sunt uitați de Istorie de noi.

Bănățeni! În jurul Crucii, în jurul Episcopului nostru — trimis de sus, în ceasul cel mai rău — să facem legământ că: NU ÎNCETĂM LUPTA PÂNĂ CE TOȚI ROMÂNII NU SUNT ÎNTR'UN TAR.

Legământul nostru e conținut în simbolica urare: sărbătorim Regele Tuturor Românilor! sărbătorim Conducătorul: Statului — Regele Antonescu!

CUVANTUL D-LUI PREFECT

prefect col. Alexandru Nasta,

luând cuvântul, a adus omagiul administrației județene și al locuitorilor din județul Timiș-Torontal.

OMAGIUL PRIMĂRIEI TIMIȘOARA

D. primar Eugen Pop — care a inițiat sărbătorirea în numele municipiului Timișoara — a pronunțat apoi următorul discurs omagial:

Prea Sfinjite,
Domnule General,
Domnilor,

Adevărata izbândă a ideii creștine în lume — adevărata reală încreștinare a omului, spunea Hegel, — va însemna adevărata culminare a civilizației umane, iar ultima înțelepciune profetică a genului dela Weimar — intrupată în Faust, acest mare simbol al dramei civilizației europene — care va reda omului liniștea și fericirea paradisului său pierdut, revenirea la o viață simplă, curată și activă în sânul naturii, închinată iubirii de oameni și bunului creator al lumii — nu este decât profetizarea triumfului real al ideii creștine, prin realizarea unui nou tip de om de caracter dominant etic.

Arunzând o privire retrospectivă asupra trecutului nostru îndepărtat, putem afirma că Neamul nostru s'a plămădit în concepția principiilor fundamentale ale doctrinei creștine.

Intr'adevăr stramoșii noștri, poporul Dac — erau, din punct de vedere etic, cel mai înalți exponenți ai culturii antice, deoarece față de concepția păgână a celorlalte popoare europene, care și-au creat o pleiadă întreagă de zei cu aceleași calități și vicii pe care le are fiecare muritor de rând, complăcându-se în bachanalii, orgii erotice și sângeroase lupte de gladiatori — poporul dac se afla la o reală înălțime morală, adoptând chiar înainte de încreștinare: primatul sufletului, și anume: opunea principiului „mens sana in corpore sano“ concepția: „numai cine are suflet sănătos poate păstra și sănătatea corpului“, deoarece așa îi învățase legiuitorul lui, Zamolxe, — a adoptat ideea nemuririi, numindu-i chiar Grecii „Daci nemuritori“, — credința într'un singur stăpân al lumii, — care răsplătește binele și răul în viața veșnică, principii, care au făcut din el un popor evlavios, contemplativ, dar eretic de muncitor și harnic, gata ori-când de jertfă, tolerant față de credința altora, care nu cunoștea cruzimea și jaful și criminalele orori.

Astfel creștinismul — fie că l-au adoptat înainte de a fi biruiți de legiunile lui Traian, fie după aceasta, când din logodna lor cu biruitorii, se conturase caracterele etnice ale neamului nostru, — nu era altceva, decât cupola de aur așezată pe zidurile bisericii construite deja în sufletul lor. Așa fiind, poporul român s'a născut în leagănul moralei creștine, a cultului spiritului, de originea divină și eternă, a iubirii aproapei, — a resemnării în suferințe, care purifică sufletul pregătindu-i cucerirea eternității, — și dând în același timp preferință frumuseții morale față de dreptatea formală.

Aceste constatări nu sunt lipsite de serioase baze, deoarece atât istoria cât și etnografia și bogatul nostru folclor, — analiza cărora depășește cadrele acestei cuvântări — sunt tot atâtea dovezi palpabile, că poporul român a avut, chiar dela începutul istoriei sale, și are și astăzi, un perfect echilibru sufletesc și o superioară maturitate intelectuală.

Grație acestor calități sufletești, moștenite și păstrate neatînse în totalitatea lor, neamul nostru a rezistat de aproape 2000 ani tuturor valurilor de cotropire, năvălirilor nimicitoare barbare, asupririi păgâne, și altor înfinit de multe și grave lovituri ale destinului, atât de capricios și vitreg — păstrându-și nealterată podoaba moralei creștine, cum arată și Romier când spune că: „țăraniul — singurul român adevărat — ne arată un amestec de daruri care deobicei se exclud: e critic fără realism, liric fără misticism, ambițios fără machiavelism, religios fără fanatism... țăraniul exprimă lirismul religios în forma cea mai spontană și mai mișcătoare de suflet“.

Prin urmare, destinul neamului nostru, dela obârșia lui, era în așa strânsă legătură cu morală creștină, adică cu biserica noastră strămoșească, în-

cât ele formează un tot organic inseparabil.

În această situație ni se pune întrebarea, totuși, prin ce miracol s'au putut întâmpla ororile, odioasele crime, înfiorătoarele cruzimi și luptele fratricide din ultimii ani, cu totul străine de sufletul și firea neamului nostru, de parcă iadul și-a deschis toate porțile, gata, să ne distrugă și să ne nimicească?

Răspunsul — cred — nu poate fi decât acesta: renegarea trecutului de înaltă concepție morală, desmățul materialist și imoral, neopăgânismul și caracterul străin de ființa etnică a neamului nostru al acelor intruși, cari din nefericire au avut în mână cârma destinului nostru, sau au influențat în mod decisiv conducerea noastră.

Deci, pentru a se evita aceste întâmplări apocaliptice, care la un moment dat ar putea distruge ființa noastră statală, și ar putea pune în pericol de moarte însăși ființa noastră etnică, nu este decât o singură salvare, un singur drum: îndărăt la biserică, la morală creștină, la drumul croit și acoperit de virtuți și glorie al înaintașilor noștri, și de deparazitarea noastră de intruși care au coplesit neamul, deoarece cum spune academicianul S. Mehedintzi: „Un om, ca și un popor, atâta prețuește cât a înțeles din Evanghelie“.

Așa stând lucrurile, dacă înființarea episcopiei ortodoxe în Timișoara a fost impusă atât înainte de Unire cât și mai ales după Unire de superioare comandamente de ordin național, cultural și moral, — astăzi, când lumea se sufocă într'o baie de sânge, când Christos suferă a doua Golgotă, când fiii aceluiaș neam jură moarte criminală unul altuia, astăzi, mai mult ca ori-când, a fost necesară înființarea acestui principat bisericesc, care, ridicându-se peste meschinele neînțelegeri și nenaturale lupte dintre frați și neamuri, să poarte cu triumf stindardul moralei creștine, adunând în jurul lui pe toți acei cari mai speră într'o înviere, — să constituie un uriaș far clădit pe stânci de granit, de care să se frângă toate valurile furioase și murdare ale decadentei morale, ucigăse, luminând în depărtări fără margini calea întunecată de bezna păcatului — unica cale, pe care poate înainta tot neamul, ca un singur om, și pe care se va putea ajunge la o „reală încreștinare a omului — cum spunea Hegel — și pentruca astfel să se revină la o viață simplă, curată și activă, în sânul naturii, închinată iubirii de oameni și bunului Creator al lumii „redobândind astfel paradisul pierdut“ — cum spunea Goethe.

Că biserica bănățeană va birui în această gigantică luptă, o garantează personalitatea de înaltă distincțiune, de superioară cultură și de pilduitoare moralitate a primului episcop român al Timișoarei, a Prea Sfințitului Vasile, care, ca vlăstar al unei nealterate și nobile vîțe bănățene, de origine dacoromană, este cel mai adânc cunoscător

(Continuarea în pag. 8)

ULTIMA ORĂ

Telegrammele omagiale ale adunării eparhiale către M. Sa Regele și către Conducătorul Statului

Timișoara, 20. — Din sânul adunării eparhiale a Timișorii s'au trimis, Duminică 18 Mai, următoarele telegramme omagiale:

M. SALE REGELUI MIHAI I

București

Reprezentanții clerului și poporului din Eparhia Timișorii, adunați în centrul episcopiei noastre, în adunare eparhială, prea-respectuos asigură pe Majestatea Voastră de profundul lor devotament și de întreaga lor iubire, muncind la granița țării pentru cultura religioasă și națională, cu aceeași râvnă și dragoste.

Să trăiți, Majestate!

† VASILE, Episcop

Excelenței Sale

Dlui General Ion Antonescu

Conducătorul Statului Român

București

Deputații poporului și clerului bănățean întruniți în sesiunea ordinară a adunării eparhiale a Timișorii, respectuos Vă roagă să primiți asigurarea devotamentului și încrederii lor.

† VASILE, Episcop

Profesorul Messerschmitt n'a fost arestat

BERLIN, 20. (Rador) — Agenția DNB precizează că s'au răspândit din partea presei străine, despre arestarea profesorului Messerschmitt, sunt lipsite de orice temei.

O expunere a d-lui Cordell Hull

Cum concepe America economia mondială în cadrul păcii viitoare

WASHINGTON, 20. (Rador.) — Corespondentul agenției D. N. B. anunță:

Cu prilejul săptămânii comerțului exterior, d. Cordell Hull secretar al departamentului de stat, a rostit la radio un discurs în care a afirmat că puterile axei vor să-și asigure controlul mărilor pentru a putea domina lumea.

Oratorul și-a exprimat din nou părerea că Anglia trebuie să primească materialul de război suficient pentru a putea rezista. El nu a precizat însă mijloacele care vor fi folosite pentru realizarea acestui țel, ci s'a

Bănățenii sărbătoresc pe primul pască al episcopiei reînființate a Timișorii

(Urmare din pag. 1)

al năzuințelor, trebuințelor și idealurilor acestui colț de țară, și deci cel mai autentic factor pentru realizarea lor.

Prea Sfințite,

Noi, cetățeni acestui Municipiu, reînnoim sentimentele noastre de cea mai sinceră admirație, de cea mai caldă afecțiune și de cele mai distinse considerațiuni, exprimate cu ocazia instalării Prea Sfinției Voastre, promitându-vă solemn că vom pune în serviciul bisericii și al neamului toate resursele forțelor noastre sufletești și toată vlagă fizicului nostru, înălțând totodată fierbinți rugăciuni către Cer să vă ajute, ca să vă înscrieți numele cu litere de aur în lista titanilor în jertfă, aristocrați în virtuți și nemuritori ctitori al acestui neam, care azi speră, mai mult ca ori când, în învierea de mâine, care va veni, căci trebuie să vină, orice s'ar întâmpla.

Prea Sfințite,

Domnule General,

Domnilor,

Înființarea Episcopiei Timișorene nu este produsul unei simple întâmplări, ci fructul unor grele și istovitoare lupte, duse pentru realizarea testamentului marelui și nemuritorului Șaguna, luptă dusă decenii de-a rândul către acele ilustre personalități bănățene care au purtat și poartă în conștiința lor soarta neamului nostru.

De aceea, vrând să fim vrednici de mările lor înfăptuiri, ne închinăm cu cea mai profundă pietate și recunoștință memoriei marilor luptători, cari prin moartea lor au cucerit de mult

eternitatea, și ne exprimăm sentimentele noastre de cea mai sinceră recunoștință și grațitudine aceloră — prezenți sau absenți la praznicul de azi — cari, prin munca lor nerecuperată, prin neobosite stăruinți și mari sacrificii, au contribuit la această mare operă națională și creștină.

Ne legăm lor, prin sacru jurământ, că le vom fi demni urmași, vom lupta din răzputeri pentru triumful ideii real creștine și pentru idealul nostru sfânt național, adunați cu toții într-o invincibilă armată în jurul Bisericii, pe care astfel nici porțile iadului nu o vor putea învinge.

Trăiască Biserica Ortodoxă Română!

Trăiască Episcopia Timișoreană!

Să trăiți Prea Sfințite!

Luând apoi cuvântul P. C. Sa dr. Ștefan Ciocianu, a aratat că trăește cea mai frumoasă zi din viața sa.

Cu astfel de suflete distinse — zice P. C. Sa — ca cele ce ne-au vorbit astăzi, nu putem pierde lupta, fiindcă în fața lor va trebui să cadă orice vamă și orice graniță artificială.

Cu astfel de stele conducătoare, cari ne-au strălucit azi, nu putem pierde drumul, oricât ar fi de gros stratul de întuneric pe care ni-l aruncă soarta în cale.

Parcă din nou am auzit glasul lui Avram Iancu:

— Gata? ... Haidați, măi! ...

Prea Sfinției Voastre, Părinte episcop, Vă revine rolul mare de a fi aici, la hotarele țării, în același timp păstrătorul unei tradiții ilustre și îndrumătorul inimilor românești în vremurile

tulburi de azi.

Știința și puterea s'au arătat bile de a lecui inimile oamenilor, că de fapta aceasta e capabilă credința în Dumnezeu.

Intreg clerul și poporul din Eparhia Timișorii, prin rostul meu, Vă o viață îndelungată, ca să vă putea deplini misiunea nobilă. Este mișcător și simbolic când vedem neralul Banatului și pe episcopul tului unul lângă altul. Sabia și cruce românească, înfrățite, nu s'birui, fiindcă, binecuvântate de nezeul părinților noștri, ele merg singură cale: pe calea biruinții.

Cu inima liniștită și cu încredere în Dumnezeu și în ostirea românilor strigăm azi:

Sus inima, frați Români!

RJSPUNSUL P. S. S. SALE
EPISCOPULUI VASILE

Vădit emoționat de atmosfera sărbătorii ce se crease, P. S. Sa episcop dr. Vasile Lăzărescu a luat cel mai măvântul, pentru a mulțumi cetățenilor și pentru a arăta tălcuț comendat Cercul Militar.

Nu este vorba de sărbătorirea muritor — a arătat P. S. Sa intră cu o încredere frumoză improvizată — cinstirea ce se aduce triumfului ideii: aceia de a avea la Timișoara episcopie ortodoxă română, după rînta înaintașilor, cari au luptat pentru înfăptuirea ei.

Importanța episcopiei timișorene (cunoscută tuturor, din discuțiile s'au purtat în jurul înființării ei Șaguna și până în zilele noastre) înființarea ce ne-a fost nouă de vedem.

Sfânta episcopie a Timișorii își lege menirea, și va ști să și-o încrească în toate vremurile. Păstorii Timișoara — și cel de azi și cel de mâine — și cel de ieri — va fi un urma în veac de veac — va fi un al tuturor. Bucuria lui va fi cea mai mare, cu cât turma va fi mai chegată și mai unitară.

P. S. Sa își încheie cuvântarea când cuvinte de mulțumire tuturor lora cari s'au adunat să sărbătorească o instituție și aceloră cari s'au organizând această sărbătorire.

THALIA

Pentru toți iubitorii de filme franceze!

Un spectacol excepțional:
MICHELLE MORGE
interpreta filmelor „Veninul”,
ma de cupă”

J E A N G A B I
P I E R R E R E N O

Stânca de mărgele

(Récif de corail)

trei protagoniști ai filmului francez, trei nume cunoscute în întreaga țară.

Trei oameni au pornit, încoace soartă și alungați de trecut, să sească fericirea, stânca de mărgele, ținta visurilor omenirii. La un cruciș de cale se întâmplă aceeași fugă de urât, același tr'un mai bine îi apropie.

Comunicatul italian

Armata Duceului de Aosta a capitulat

Italianii în frunte cu comandantul lor vor defila cu armele în fața trupelor engleze

Roma, 20. (Rador) Iată comunicatul publicat astăzi de marele cartier general al forțelor armate italiene:

În Africa de nord câteva încercări de atacuri inamice pe frontul Tobruk au fost respinse dela început.

În Marea Egee, avioane inamice au sburat în primele ore ale zilei de Duminică deasupra insulei Rhodos aruncând câteva bombe fără a cauza stricăciuni.

În Africa Orientală, garnizoana dela An-

ba Alaghi după ce a resistat mai presus de toate posibilitățile, redusă, fără alimente și apă în imposibilitate materială de a-și îngriji răniții a primit ordin ca să înceteze lupta. În cursul luptelor de la Alaghi grupul de carabinieri regali Amba Alaghi, compania Arditi Toselli, compania de mortiere Nr. 81, divizia de grenadieri Savoia, batalionul de mitraliere din al 10-lea regiment de grenadieri Savoia, grupul al 4-lea, al 2-lea și al 3-lea din al 61 regiment de artilerie, grupul al 43 de artilerie colonială și grupul 24 de ar-

tilerie de 75 mm, s'au distins în mod deosebit.

Inamicul aducând omagii bravurii soldaților noștri le a făcut onoarea de a le lăsa armele, ofițerii putându-și păstra revolverul și s'a decis ca garnizoana ieșind din reduta Amba Alaghi să defileze cu armele în fața detașamentelor engleze care vor da onorul.

Ducele de Aosta împărtășește soarta trupelor sale. În regiunile Djimma și Gondar rezistența continuă.